

Innhold

Forord	9
Kapittel 1 Ledelse og økonomistyring i det offentlige	11
1.1 Den offentlige kontekst.	11
1.2 Sentrale utviklingstrekk.	14
1.3 Interessentmodellen	20
1.4 En konseptuell modell for økonomistyring	27
1.5 Ledelse og økonomistyring	34
Kapittel 2 Økonomistyring – noen sentrale dimensjoner	41
2.1 Former for økonomistyring.	41
2.2 Økonomistyring som prosess	46
2.3 Økonomistyring på ulike nivåer	49
2.4 Styringsområder	52
2.4.1 Transformasjonsmodellen.	52
2.4.2 Ressursstyring.	55
2.4.3 Produktivitetsstyring	58
2.4.4 Effektivitetsstyring	60
2.5 Økonomistyring som en forhandlingsprosess	61
2.6 Styringsproblemer	64
2.6.1 Målkonflikter	65
2.6.2 Målforskyvning	67
2.6.3 Opportunisme	68
2.6.4 Slakkmaksimerende atferd	71
2.6.5 Rasjonalitet og legitimitet.	73
Kapittel 3 Kostnadsteori.	77
3.1 Hva er en kostnad?	77
3.2 Kostnadstyper	78
3.3 Spesielle kostnadsarter.	85
3.3.1 Kapitalkostnader	85

3.3.2 Intern-administrative kostnader	87
3.3.3 Transaksjonskostnader	89
3.3.4 Agentkostnader	92
3.4 Kostnadskalkyler	94
3.4.1 Hva er virksomhetens produkter?	94
3.4.2 Kostnadsgrunnlaget	96
3.4.3 Kalkyletyper	99
3.4.4 Kostnadsfordeling	102
3.5 KOSTRA	105
3.6 StatRes	109
Kapittel 4 Regnskapsteori	113
4.1 Regnskapsregistreringer	114
4.2 Regnskap i private virksomheter	119
4.2.1 Sentrale regnskapsprinsipper	119
4.2.2 Balansen	121
4.2.3 Resultatregnskapet	126
4.2.4 Kontantstrømanalyse	128
4.3 Det kommunale regnskapet	129
4.3.1 Sentrale regnskapsprinsipper	129
4.3.2 Driftsregnskapet	130
4.3.3 Investeringsregnskapet	132
4.3.4 Balanseregnskapet	134
4.4 Statsregnskapet	135
4.4.1 Noen sentrale regnskapsprinsipper	135
4.4.2 Regnskapsoppstilling i staten	137
4.4.3 Økonomistyring i staten	139
4.5 Avdelingsregnskaper	141
4.5.1 Organisering i styringsenheter	141
4.5.2 Kostnadsfordeling på avdelinger	146
4.5.3 Internpriser	149
4.6 Analyse av regnskapene	152
4.6.1 Korrigering av regnskapene	153
4.6.2 Analyse av ressursforbruket	154
4.6.3 Analyse av likviditet	156
4.6.4 Analyse av finansieringsstruktur	157

Kapittel 5 Budsjettstyring	159
5.1 Budsjettets hovedfunksjoner	160
5.2 Budsjettprinsipper	164
5.2.1 Oppbyggingsorientert budsjettarbeid	164
5.2.2 Nedbrytingsorientert budsjettarbeid	166
5.2.3 Programbudsjettering	167
5.2.4 Nullbasebudsjettering	169
5.3 Budsjettsammenhenger	173
5.4 Budsjettprosedyrer	176
5.4.1 Statlig budsjettarbeid	176
5.4.2 Kommunalt budsjettarbeid	178
5.5 Budsjettoppfølging	183
5.6 Ledelse og budsjettstyring	187
5.6.1 Ledelsesprosessen	187
5.6.2 Medvirkning	189
5.6.3 Belønninger og sanksjoner	192
 Kapittel 6 Målstyring	 195
6.1 Målrettet ledelse	195
6.2 Virksomhetsplanlegging	202
6.3 Resultatmåling	209
6.4 Resultatindikatorer	213
6.5 Brukerundersøkelser	216
6.6 Innbyggerundersøkelse	224
6.7 Balansert målstyring	225
 Kapittel 7 Risikostyring og internkontroll	 239
 Kapittel 8 Konkurransen som virkemiddel	 249
8.1 Offentlig eller privat virksomhet	249
8.2 Konkurransenutsetting	253
8.3 Bestiller-/utførermodellen	258
8.3.1 Bestillerfunksjonen	261
8.3.2 Utførerfunksjonen	264
8.3.3 Interne markeder	267
8.3.4 Implementeringsstrategier	270
8.4 Benchmarking/sammenligninger	273
8.5 Konkurransen om brukerne	275
8.5.1 Fritt brukervalg	276

8.5.2 Brukerbetaling	277
8.6 Konkurransen om ressurser	277
Kapittel 9 Nytte-/kostnadsanalyse	281
9.1 Hva er nytte?	282
9.2 Fremgangsmåte i nytte-/kostnadsanalyser	283
9.3 Eksempel på nytte-/kostnadsanalyse	291
Referanser	295
Stikkord	297